

Ахмеди ЫСҚАҚОВ

Белгілі қазақ ғалымы, филология ғылымдарының докторы (1965), профессор (1968), Қазақ КСР Ғылым академиясының корреспондент-мүшесі (1972). Қазақ КСР-ның еңбек сіңірген ғылым қайраткері (1957).

1910 жылы 19 қарашада Семей облысы Абай ауданында дүниеге келген. 1940 жылы Алматы мемлекеттік педагогикалық институтының филология факультетін бітірген. 1941 жылы КСРО Ғылым академиясының КСРО халықтарының тілі мен жазуы институтының аспиранты болды. 1941-1942 жылдары Абай атындағы Алматы мемлекеттік педагогикалық институты директорының орынбасары және оқытушысы, 1942-1947 жылдары Алматы мемлекеттік педагогикалық институтының директоры, 1947-1951 жылдары Қазақ мемлекеттік қыздар педагогикалық институтының кафедра меңгерушісі, 1951-1953 жылдары Қазақ КСР Ғылым академиясының Тіл және әдебиет институтының директоры, 1953-1955 жылдары Қазақ мемлекеттік қыздар педагогикалық институтының кафедра меңгерушісі, 1955-1961 жылдары Қазақ КСР Білім және ғылым министрлігі педагогика ғылымдары ғылыми-зерттеу институтының директоры, 1961 жылдан Қазақ КСР ҒА Тіл және әдебиет институтының бөлім меңгерушісі қызметтерін атқарды.

А. Ысқақовтың зерттеу бағыттарына келсек, қазақ тіл білімінің тарихы мен қазіргі жағдайы, грамматика (морфология), сөйлеу бөліктерінің теориясы мен жіктелуі, лексика және лексикография, оқыту әдістемесі сияқты салаларды қамтиды.

Оның басшылығымен он томдық "Қазақ тілінің түсіндірме сөздігі" мен «Абай шығармаларының сөздігі» құрастырылды. 200-ден астам ғылыми жұмыстар-монографиялар, оқулықтар, жинақтардағы бөлімдер, қазақ тіл білімі, педагогика, халықтық білім беру тарихы мәселелері бойынша мақалалар топтамаларын жариялады. Ахмади Ысқақов – орыс-қазақ және қазақ-орыс сөздіктерінің авторы және редакторы. «Абай тілінің сөздігі» (1968) мен 10 томдық «Қазақ тілінің түсіндірме сөздігі» басылымдарының редакторы. Ғалым өз ғылыми мақалаларында әдеби және ауызекі тілдің өзара байланысы мәселелерін қарастырды. Оның «Әдеби тіліміздің стилін дамыту» атты мақаласы осы тақырыпқа арналған. А. Ысқақовтың негізгі ғылыми жұмыстарына келетін болсақ, «Қазіргі қазақ тіліндегі сөздің морфологиялық құрылымы және сөйлеудің атаулы бөліктері» (Алматы, 1964 ж.), «Қазақ тілінің грамматикасы: (Морфология), (Алматы, 1967 ж. 1 Том (бірлескен автор). «Қазіргі қазақ тілі: (Морфология) (Алматы, 1964, 1974 ж.) және тағы басқа еңбектері бар.